

MIQUEL ÀNGEL FRAILE, SECRETARI GENERAL DE LA CONFEDERACIÓ DE COMERÇ DE CATALUNYA

Text: TONI CANÍS / Fotos: JORDI PLAY

"El PP pagarà cara la llibertat d'horaris"

Miquel Àngel Fraile (Osca, 1954), és el secretari general de la Confederació de Comerç de Catalunya, que agrupa la major part del comerç català. Fraile considera que la liberalització d'horaris del govern Aznar tindrà efectes devastadors en el petit i mitjà comerç.

No és cap botiguer, ni la seva família mai no han estat, però fins i tot els seus fills li retreuen que pensi com un botiguer. Quan va a comprar amb la seva dona, sempre li diu que ha de ser més exigent. Ell confessa que li costa: "sempre em poso en el lloc del que està a l'altra banda del mostrador". Era el 1980, ara farà vint anys; Miquel Àngel fraile acabava de sortir de la Facultat d'Econòmiques, on s'havia especialitzat en comerç internacional i li van oferir una feina de sis mesos. Els botiguers tot just havien sortit del franquisme i com molts altres sectors, començaven a organitzar-se. "Jo vaig entrar aquí amb el Consell de Gremis de Barcelona, érem dotze gremis i em vaig encarregar d'anar a buscar les quotes constitutives i de llogar aquests despatxos on encara estem. La veritat és que vam començar una secretària i jo". L'any 85, quan es constitueix la Confederació de Comerç de Catalunya (CCC), li oferiren que portés també la secretaria general i des d'aleshores exerceix de portaveu dels botiguers catalans. Entre d'altres ocupacions, perquè també és vice-president d'Eurocommerce i, des de fa quatre anys, juntament amb el president de la CCC, Pere Llorens, ocupen també els càrrecs de màxima responsabilitat en la Confederació Espanyola del Comerç. Un esperit bregat en moltes guerres, a qui acaben de donar un nou motiu per tornar a plantar batalla. El govern central ha decretat una liberalització d'horaris comercials que ha esverat el petit i mitjà comerç de tot l'estat. Els botiguers es consideren enganxats pel PP i afirmen que darrere de la decisió només

hi ha els interessos de les grans superfícies. Dues qüestions els treuen el son des de fa uns dies, la liberalització total d'horaris per als comerços de menys de 300 metres quadrats i l'augment dels festius que podran obrir les grans superfícies, dels vuit actuals a un mínim de dotze d'aquí a quatre anys.

"En l'última campanya, Piqué va dir que el PP no liberalitzaria els horaris comercials. Si no hagués estat per aquesta iniciativa, avui dia el Partit Popular no tindria majoria absoluta. Tindria majoria, però no absoluta."

—Per què heu dit que el PP ha enganyat els comerciants?

—Per una raó molt clara i és que en l'última campanya electoral de les generals Piqué va presentar el seu programa a la Confederació de Comerç de Catalunya. Vam obrir els nostres locals a la seva intervenció i, públicament, va dir que el PP no liberalitzaria els horaris comercials. Era un compromís polític que el vam donar a conèixer fins i tot a tot Espanya. I insistim que si no hagués estat per aquesta iniciativa, avui dia el Partit Popular no tindria majoria absoluta. Tindria majoria, però no absoluta, perquè molts comerciants a Espanya poden ser votants del PP, però també tenien por d'aquest neoliberalisme. I unes declaracions d'una persona tan significada com Piqué, que era el portaveu aleshores... van fer que el votessin. Per tant, els compromisos electorals o es compleixen o hi ha frau electoral. Per nosaltres, és un frau electoral i un engany el que han fet i això es paga, es pagarà, es veurà a les pròximes eleccions. Hi ha 700.000 comerciants a l'estat, un milió i mig de treballadors al sector i això es pagarà. Quatre anys podem lluitar perfectament perquè aquest tema es modifiqui.

—El vice-president Rato va dir que el govern havia

dialogat amb tothom i que totes les mesures havien estat negociades...

—La veritat és que no esperàvem aquest tracte. Quan, per exemple, hem analitzat el problema de les comissions de les targetes de crèdit, allà hem tingut molt clarament dos interlocutors, un de prioritari, que era la Confederació Espanyola de Comerç i un de secundari que era CECOMA, la Confederació de Comerç de Madrid, que presideix Santos Campano. Per què ara no ens van cridar a tots dos? Nosaltres sabem que han parlat amb el CECOMA, una organització que jo diria, fins i tot, que han traït el sector comercial, perquè pacta a la comunitat autònoma de Madrid situacions que en cap altre lloc la nostra gent voldria pactar i ho pacta d'acord amb les grans superfícies i, per tant, s'ha demostrat que aquesta organització defensa els interessos del seu president, exclusivament, i de les seves relacions amb el govern espanyol, amb Rato i el PP.

—Amb tot, sembla que el govern central ha rebaixat plantejaments respecte a la seva primera proposta...

—Nosaltres creiem que ells, aquesta situació ja la tenien prevista i ja pensaven en l'obertura de dotze o catorze festius, però van posar un sostre més elevat per després fer veure que havien arribat a un pacte o havien cedit. Hi ha algú que vol confondre el Partit Popular i el govern proposant-los unes mesures que seran contraproductes per als seus interessos i els seus electors. No hi ha hagut cap consulta, no hi ha hagut cap diàleg seriós.

—Qui penseu que hi ha al darrere?

—Hi ha hagut una estratègia molt ben dirigida per empreses de l'ANGED (la patronal de la gran distribució) que han animat el govern. També estic segur que hi ha grans promotores immobiliàries que saben que tenen un camp a córrer per fer aquests macrocentres comercials, d'oci i de lleure, i que amb una llibertat d'horaris comercials els anirà molt bé.

—El govern central ha afavorit les grans superfícies?

—Afavoreixen aquests grups que eren els que ho havien demanat, perquè a ells el que els interessava és entrar a curt o mitjà termini en una dinàmica d'hàbit de compra dels consumidors en el primer festiu, o el primer diumenge de cada mes. És curiós que aquestes mateixes companyies, a la resta d'Europa, ja no ho plantejegen perquè ja tenen una quota de mercat majoritària. Aquí, com que estan entre el 20% i el 40% de quota de mercat depenent dels articles, volen intentar anar incrementant el seu pes. Tenen dificultats per créixer en més localitzacions i la manera de créixer és ampliar les hores d'obertura.

—Quina serà la vostra resposta?

—Primer, informar la gent. Segon, demanar que les comunitats autònomes exerceixin les seves competències. Tercer, revelar-nos contra aquest acord d'una manera pacífica i ordenada, això significarà convocar actes i jornades de protesta, expressar públicament la nostra queixa, i fer pressió davant del Partit Popular.

—La llibertat total d'horaris pels petits comerciants, quines conseqüències tindrà?

—Hauré de veure quin paper hi tindrà la Generalitat de Catalunya, perquè està clar que haurà de defensar les seves competències. Nosaltres hem dit a la Generalitat que no es mogui un mil·límetre de les seves competències, té el nostre suport. Quan el decret Boyer, teníem llibertat d'horaris, i aquí a Catalunya no es va practicar, va haver-hi un consens i una pràctica quotidiana i tothom ho va respectar. Segurament, ara és més difícil que hi hagués aquest consens i també la força del govern és més dèbil, perquè depèn dels vots del PP. Crec que el govern de la Generalitat hauria d'establir uns límits i, en el Parlament de Catalunya, on tots els grups excepte el PP hi estan en contra, actuar en conseqüència, legislant i preparant un conflicte de competències davant el Tribunal Constitucional.

—Però això pot anar per llarg.

—També hem de veure si les facultats que té la Generalitat de Catalunya li permeten posar condicions a aquest decret, que podrien rendir-ne els efectes negatius. Per exemple: dir que tots els centres comercials no entren en el còmput perquè tenen més de 300 metres quadrats. No val comptar cada botiga sinó l'oferta comercial global. Per tant, els centres comercials no podrien gaudir de llibertat total. Segona limitació: el govern, el que pretén és, en teoria, liberalitzar els

horaris dels petits perquè puguin competir amb els grans. Les grans superfícies estan basades sobretot en l'alimentació, doncs bé, limitar la llibertat a les botigues d'alimentació i productes de gran consum, perquè la resta no necessita un avantatge competitiu.

—Quina ha estat l'actitud de les altres administracions?

—En algun cas hi ha hagut una actitud farisaica. Per exemple, la Rita Barberà, alcaldesa del PP de València, presidenta de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, resulta que va fer una carta posicionant-se en contra d'aquestes mesures. Bé, el PP no li ha fet cas. Zaplana i algun conseller estava intentant apaivagar tota la queixa de la gent i els han convençut que acceptessin els dotze festius com un mal menor.

Balears ha estat més bel·ligerant, perquè en aquest moment el govern és progressista, d'esquerres, i vol introduir una ecotaxa, un control de les grans superfícies.

"A Nord-amèrica hi ha llibertat d'horaris i la competitivitat és alta i Alemanya té una restricció d'horaris brutal i és també més competitiu que Espanya. Els horaris no són un element de competitivitat."

cies i, per tant, allà la situació és molt diferent a la del País Valencià. Hi ha un avís als navegants: caldria que les administracions autonòmiques s'adonessin que el govern del PP vol recuperar competències perdudes, vol controlar-ho tot des de l'estat central.

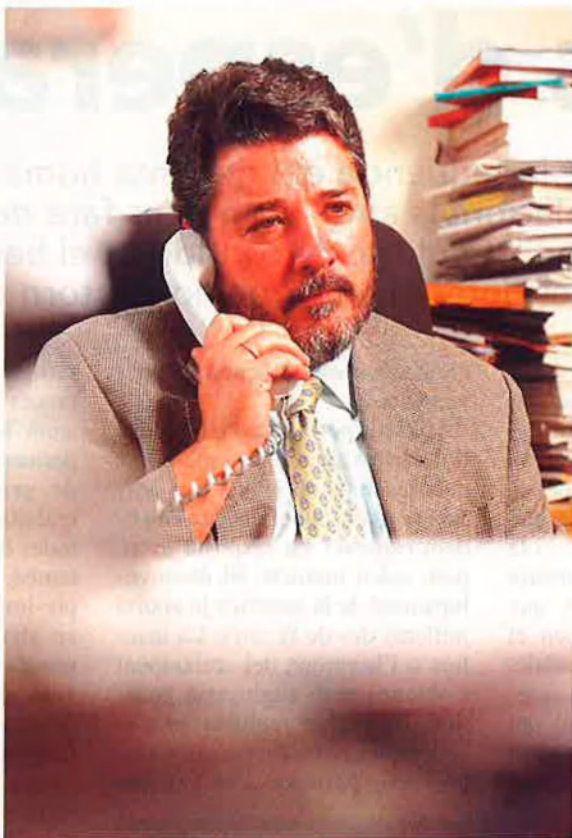
—Rato ha dit que la llibertat d'horaris és una eina que es dona als petits per competir amb els grans, com ho interpreteu?

—No ho sabem. Primer es va donar l'argument que ens havíem d'acostar a Europa, però resulta que a Europa no hi ha un marc liberalitzat. Després es va dir que els consumidors ho demanaven i el CIS ha estat fent enquestes i enquestes i el consumidor no ho demana. Perquè, l'argument és que tenim un horari restrictiu, escolti, des de les vuit del matí que obre un forn fins a les deu de la nit que tanca l'últim hipermercat o l'última botiga de barri, tenim una oferta molt àmplia. Més les zones turístiques i segones residències. El tercer argument que ens van donar va ser que això podia generar ocupació, que no és veritat, al con-

trari, el saldo pot ser negatiu. El quart, el comerç electrònic, la gent podrà comprar per Internet i el petit comerç ha d'estar més hores obert; és clar, quan disposem de la banca electrònica que està suplint el servei directe i no passa res, a més l'abast és molt petit. I l'últim argument és el de la inflació. A Nord-amèrica hi ha llibertat d'horaris i la competitivitat és alta i Alemanya té una restricció d'horaris brutal i és també més competitiu que Espanya. Els horaris no són un element de competitivitat. A més, les zones turístiques ja tenien plena llibertat d'horaris, i Espanya té una oferta turística molt àmplia.

—Què necessitaria el petit comerç, en aquest moment, per competir?

—El que hem anat fent els últims quatre anys. La llei espanyola d'Ordenament del Comerç Minorista va donar unes eines perquè el mercat fos més equilibrat, estigués en una situació de pau social i pau comercial,

—Com veu el futur del comerç als Països Catalans?

—Als Països Catalans hi deu haver unes 200.000 botigues i empresaris, i uns 750.000 treballadors. D'aquests, un terç és un comerç potent, dinàmic, situat en àrees de centralitat. Un altre terç va fent. I hi havia un 40% que estava fotut, el que més aviat morirà, un comerç en barris, en petites poblacions, que tenen poca capacitat d'atracció. No es notará d'una manera traumàtica. Anirà apagant-se a poc a poc com una espelma.

ció de terrenys agrícoles o àmbits naturals, col·lapsant les infraestructures viàries, provocant una major mobilitat i, darrere, més contaminació i anar contra la sostenibilitat del territori.

—La llibertat d'horaris o l'obertura els diumenges trenca aquest model?

—Sí que el trenca, perquè darrere de nosaltres vindran les llars d'infants, les escoles, altres professionals, per què no l'administració pública? Si la qüestió és convertir els diumenges i festius en un dia laborable, caldrà la mateixa freqüència d'autobusos i comunicacions els diumenges, perquè no es pot demanar que uns treballin a ple rendiment i no hi hagi els serveis bàsics necessaris funcionant. Els taxistes, els hospitals, els serveis als comerciants. Hi haurà un canvi brutal i aquell consumidor que es pensava que podria anar a comprar, com que és consumidor i treballador, tampoc no ho podrà fer.

on els competidors actuen de manera lleial. Necessitem unes regles de joc clares. No necessitem subvencions, no demanem subvencions ni lleis proteccionistes. L'únic que s'ha de protegir és el consumidor. Tot això va lligat a un model econòmic i a un model social de convivència, on el paper del comerç i de les petites i mitjanes empreses és primordial, és un element diferenciador. El nostre model és mediterrani i completament diferent del model suec o nord-americà, i ens va molt ve, perquè genera molta distribució de riquesa, aquest tipus de petites i mitjanes empreses en una economia més domèstica. Hem de continuar potenciant el que nosaltres anomenem comerç de ciutat, que és el que fa que es revaloritzin els patrimonis immobiliaris, es revaloritzi l'esperit convivencial, que hi hagi un caliu humà i de serveis que alhora també té efectes econòmics beneficiosos per al conjunt de la gent, és més reequilibrador. Això és el que necessita el comerç. No ajudar a l'especulació pura i dura immobiliària amb ocupa-

